

Tentamen i Termodynamik och Ytkemi, KFK060, 061215 kl. 8-13

Tillåtna hjälpmedel: Miniräknare (med tillhörande handbok), utdelat formelblad med tabellsamling.
Slutsatser skall motiveras och beräkningar redovisas.

För godkänt krävs att poängantalet på tentamen + inlämningsuppgifter är minst 30.

1. Beräkna hur många kilo syrgas, vid trycket 250 atm och 50 °C, som ryms i en 10 liters behållare. Antag att gasen kan beskrivas med van der Waals' gaslag. Nödvändiga data hämtas från den utdelade tabellsamlingen. (6p)

2. För reaktionen $N_2 + 3 H_2 \leftrightarrow 2 NH_3$ är $\Delta_r H^\circ (298 K) = -80.22 \text{ kJ/mol}$, $\Delta_r G^\circ (298K) = -20.95 \text{ kJ / mol}$ och $\Delta_r C_p^\circ = -50.92 + 3.66 \cdot 10^{-2} \cdot T - 4.1 \cdot 10^{-5} / T^2 \text{ J / (K mol)}$. Beräkna $K(T)$ vid 800°C ur dessa data. (6p)

3. En gas med starttemperaturen 400 °C får expandera adiabatiskt från trycket 3 bar till trycket 1 bar. Beräkna sluttemperaturen om processen sker

- a) reversibelt
b) mot ett konstant yttre tryck av 1 bar

Antag att gasen följer ideala gaslagen och att $C_p / (\text{J K}^{-1} \text{ mol}^{-1}) = 30.0 + 0.0105 \cdot (T/K)$. (6p)

4. Beräkna ur följande ångtrycksdata för ett ämne:

T/°C	12.0	28.0	41.6	50.7	59.3	66.4
p/torr	49.6	111.4	206.6	302.4	426.5	559.5

- a) Ångbildningsentalpin (ansätt att ångbildningsentalpin är konstant i det aktuella temperaturintervallet)
b) Ångtrycket vid 20 °C med tre siffrors noggrannhet.
c) Den normala kokpunkten för ämnet. (6p)

5. Hur högt blir trycket om man innesluter flytande vatten, $H_2O(l)$, i en stel behållare vid 25 °C och starttrycket 1 atm och sedan höjer temperaturen till 50 °C ? Ansätt att behållarens volym inte förändras vid temperaturförändringen. Nödvändiga data hämtas från den utdelade tabellsamlingen. (6p)

6. Rita ut fasdiagrammet för H_2O -NaCl i temperaturintervallet -50°C – 100°C med hjälp av följande data:

H_2O smälter vid 0 °C.

NaCl och H_2O bildar en stabil förening, $NaCl \cdot 2H_2O$, som smälter inkongruent vid +0.1 °C i ett peritektikum med sammansättningen 26 vikt% NaCl.

Vid -21°C finns ett eutektikum med sammansättningen 23 vikt% NaCl.

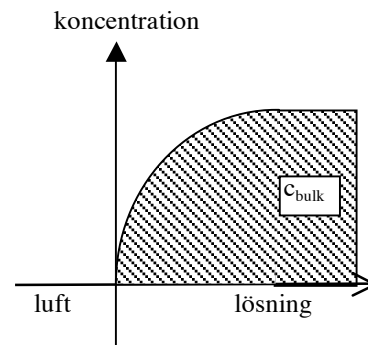
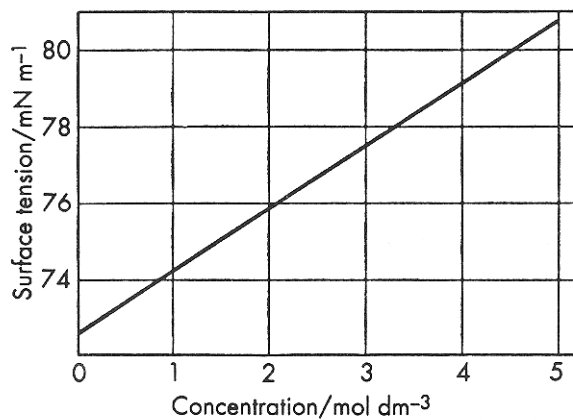
Lösligheten av NaCl i vatten vid 100°C är 28 g NaCl / 100 g lösning.

Ur diagrammet skall framgå vilka faser som finns i de olika områdena. Diagrammet skall ritas skalenligt med hjälp av linjal.

Molvikten för NaCl är 58.44 g mol⁻¹. (6p)

7. Vid vilken temperatur kokar en lösning som innehåller 40 mol% bensen och 60 mol% toluen om omgivningens lufttryck är 1 atm? Vid detta tryck kokar ren bensen vid 353 K och ren toluen vid 384 K. Ansätt att lösningen är ideal och sätt ΔH_{vap} för bensen till 30.8 kJ / mol och ΔH_{vap} för toluen till 33.5 kJ/mol i det aktuella temperaturintervallet. (6p)

8. Enligt nedanstående figur (fig. a) är ytspänningen för en saltlösning högre än ytspänningen för rent vatten. Orsaken till denna effekt är att koncentrationen av joner är lägre i närheten av gränsytan mot luft än i bulklösningen, se figur b.

- a. Ytspänningen för en vatten – NaCl lösning vid 20 °C,

- b. Koncentrationsprofilen i lösningen vid gränsytan luft - saltvatten.

Ansätt att koncentrationen av joner i ytskiktet närmast gränsytan mot luft kan skrivas som:

$$c_+(x) = c_-(x) = (1 - \exp(-x / L_\alpha)) \cdot c_{\text{NaCl, bulk}}$$

Där parametern L_α är ett karakteristiskt avstånd för den aktuella lösningen och x är avståndet till gränsytan.

Använd data från figur a för att beräkna värdet på parametern L_α . Tänk på att Na^+ och Cl^- ger lika stora bidrag till ytspänningens koncentrationsberoende och ansätt att lösningen är ideal. (6p)

9. Ett mineralprov är placerad i en saltlösning bestående av H_2O samt

20 mM Na_2SO_4 , 5 mM NaCl och 3 mM CaCl_2

På en plan del av mineralytan uppmättes att den elektriska ytpotentialen är -50 mV.

Beräkna

- a) Saltlösningens jonstyrka (1p)
 b) Debye längden i lösningen (2p)
 c) Koncentrationen av Na^+ , Ca^{2+} , Cl^- och SO_4^{2-} vid mineralytan. (3p)

Saltlösningens temperatur är 5°C och vid denna temperatur är lösningens dielektricitetskonstant, $\epsilon_r = 85.9$.

Värdet på Faradays konstant, F , är 96485 C / mol och

värdet på permittiviteten i vakuum, ϵ_0 , är $8.854 \cdot 10^{-12}$ C² · m⁻¹ · J⁻¹.